

Het Lam Gods

Even paniek in de zaal. Op donderdag 7 november liep de Kristalzaal overvol, zodat nog extra stoelen gevonden moeten worden voor de 120 aanwezigen. In een samenwerking van het Davidsfonds en Markant mocht Sabine Alexander haar kleurrijke visie geven op Jan Van Eyck en het Lam Gods. En dat deed ze met verve.

Jan Van Eyck (1390 – 1441) werd vermoedelijk in Maaseik geboren. Hij was de eerste van de Vlaamse primitieve schilders die olieverf optimaal kon gebruiken door laag op laag te schilderen, zodat de lichtinval prachtig weergegeven kon worden. Die techniek had hij nodig voor het Lam Gods, het schilderij dat 'het zien van God' weergeeft.

Door de eeuwen heen heeft dit werk heel wat calamiteiten meegemaakt. Het retabel van de heilsgeschiedenis moeten wij in onze tijd weer leren lezen. Heel wat overschilderingen worden nu door de restauratie van het middenpaneel weggewerkt en die werkzaamheden kunnen van 1 februari tot 30 april in Gent bewonderd worden: 'Van Eyck. Een optische revolutie'. In 2021 zou dan het retabel weer permanent in de Sacramentskapel te bewonderen zijn.

Met een haast encyclopedische kennis wist Sabine de 'petites histoires' van de totstandkoming van dit meesterwerk te verduidelijken. Op 6 mei 1432 werd Joos, de zoon van hertog Filips de Goede, gedoopt in de toenmalige romaanse Sint-Janskerk, die later tot een gotische kerk, de Sint-Baafskathedraal, omgebouwd werd. Koopman van adel, Joos Vijd en zijn vrouw Isabella Borluut, hadden een kapel gefinancierd en het Lam Gods besteld, eerst bij Hubert Van Eyck, de oudere broer, maar het is Jan die de bestelling kon afleveren tegen die heuglijke dag van 6 mei.

Met heel wat detailfoto's ging Sabine nader in op de kleurrijke pracht van het meesterwerk, waar de hele symboliek van de heilsgeschiedenis in verwerkt werd. Zij begon met het oog van Adam en illustreerde het intuïtieve perspectief van Jan Van Eyck, in tegenstelling tot het wiskundige Italiaanse perspectief. Toch geeft de schilder ook al aanzetten voor de traditie van Pieter Bruegel en Jeroen Bosch. In navolging van beeldhouwer Claus Sluter plaatste hij ook zelfbewust zijn signatuur op elk werk.

Deze kunstzinnige avond boeide alle aanwezigen, die nu wellicht ook de stap naar Gent zullen zetten.

Jos Vanachter